

JÄTTESKEPPET. Den imponerande skeppssättningen i Blomsholm utanför Strömstad är landets näst största.

BLOMSHOLMS STENSKEPP

I Blomsholm finns ett av vikingatidens vackraste och största stenskepp.

Men här ligger inte bara en viking begravd, på 1700-talet fick Karl XII:s soldater sin sista vila här.

Det här stora skeppssättningen måste ha varit en otrolig syn när den byggdes i slutet av vikingatiden.

Då stod havet mycket högre och gick ända fram till den svaga höjd där stenskeppet finns. När man begravde sin kung måste det ha sett ut som om Blomsholmsskeppet var färdigt att segla iväg – med fören ut mot havet.

Skeppssättning är arkeologernas ord för stora gravar och monument som byggdes för att likna ett skepp – i sten.

Stenskeppet i Blomsholm består av 49 resta stenar, de är som högst i för och akter (4 meter) och som lägst midskepps (1 meter).

Placeringen av de här stenarna

gör att den fått ett otroligt fartygsliknande utseende.

Inuti skeppet finns en sten som inte har med vikingatiden att göra, det är en minnessten från 1600-talet som rests av den dåvarande ägaren av Blomsholms gård, Sven Ranck.

Ingen vet hur mycket strider som pågick här under vikingatiden.

Men flera hundra år senare var Karl XII här med sin armé. Det var 1718 och Norge skulle invaderas.

Här i Blomsholm upprättades ett krigssjukhus. De soldater som inte överlevde vårdens begravdes här.

Skeppssättningen är bara en av många fornminnen här i Blomsholm. I skogen på andra sidan vägen finns ett helt gravfält med flera stora högar och en jättelik domarring.

Några hundra meter åt sydväst finns den stora gravhögen Grönehög, den är 50 meter i diameter och 6 meter hög. Den grävdes ut 1928 av arkeologen Sven Lindqvist. Fynden var sparsamma: en urna, brända ben och två skedar. Alla fynden är från 500-talet.

Mikael Jägerbrand
mikael@fornguiden.se

Så hittar du hit

Kör E6 till Strömstad. Sväng av vid avfart 112. Följ skyltar. Kör ca 2 km. Det finns parkering både vid Grönhög och vid Stenskeppet.

Fakta

Ligger: Utanför Strömstad, Bohuslän.

GPS: N 58° 58' 26.6"
E 11° 14' 56.7"

Historik

1625

Säteriet Blomsholm grundas av adelsmannen Anders Blume. Under de första 20 åren byter gården ägare fyra gånger.

1710

Gården totalförstörs i en brand. Många av dagens träbyggnader byggdes upp efter branden år 1710.

1718

Kung Karl XII transporterar 12 krigsfartyg förbi Blomsholm – på land! – för att anfalla Fredrikstens fästning från Idefjorden.

1822

Tidskriften Nordiska Fornlemningar skriver om Blomsholm och publicerar en teckning av Hilffeling.

1845

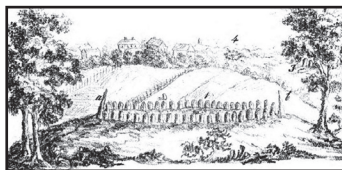
En gammal tradition lever fortfarande kvar år 1845. Lokalborna träffas varje år och håller "lekar och danser" inne i domarringen.

1867

Fornforskaren Axel Emanuel Holmberg skriver en lång skildring av Blomsholm i sin bok "Bohusläns historia och beskrifning".

1994

Hela området röjs från vegetation så att besökarna kan få en överblick över fornlämnin-garna.

1822. Teckning av stenskeppet av Hilffeling.

1874. Teckning som publicerades år 1874.

1910. Fotografi av L. Baltzer från 1910.

STENSKEPPET.

Det här är ett av Sveriges vackraste fornminnen och är en skeppssättning (resta stenar formade som en båt).

Stenskeppet är hela 41 meter långt och 9 meter brett och består av 49 stenar. Det är det näst största stenskeppet i Sverige, ettan är Ales stenar i Skåne.

När de här stenarna restes någon gång under vikingatiden så var de ännu mer imponerande eftersom skeppet då låg på en liten udde – omgiven av vatten.

Bland lokalborna har det uppstått många sägner och legender om varför skeppet skapades. Vissa trodde att det låg en "kämpe" begravd under varje sten, skeppet kallades också för "kämpe-stenarna" på 1800-talet. Andra menade att det var ett brud-följe som låg begravt under stenarna.

STORHÖG. Den största gravhögen här är 30 meter i diameter och 5 meter hög. Den stora gropen i mitten skapades när man anlade ett kruthus i början av 1900-talet.

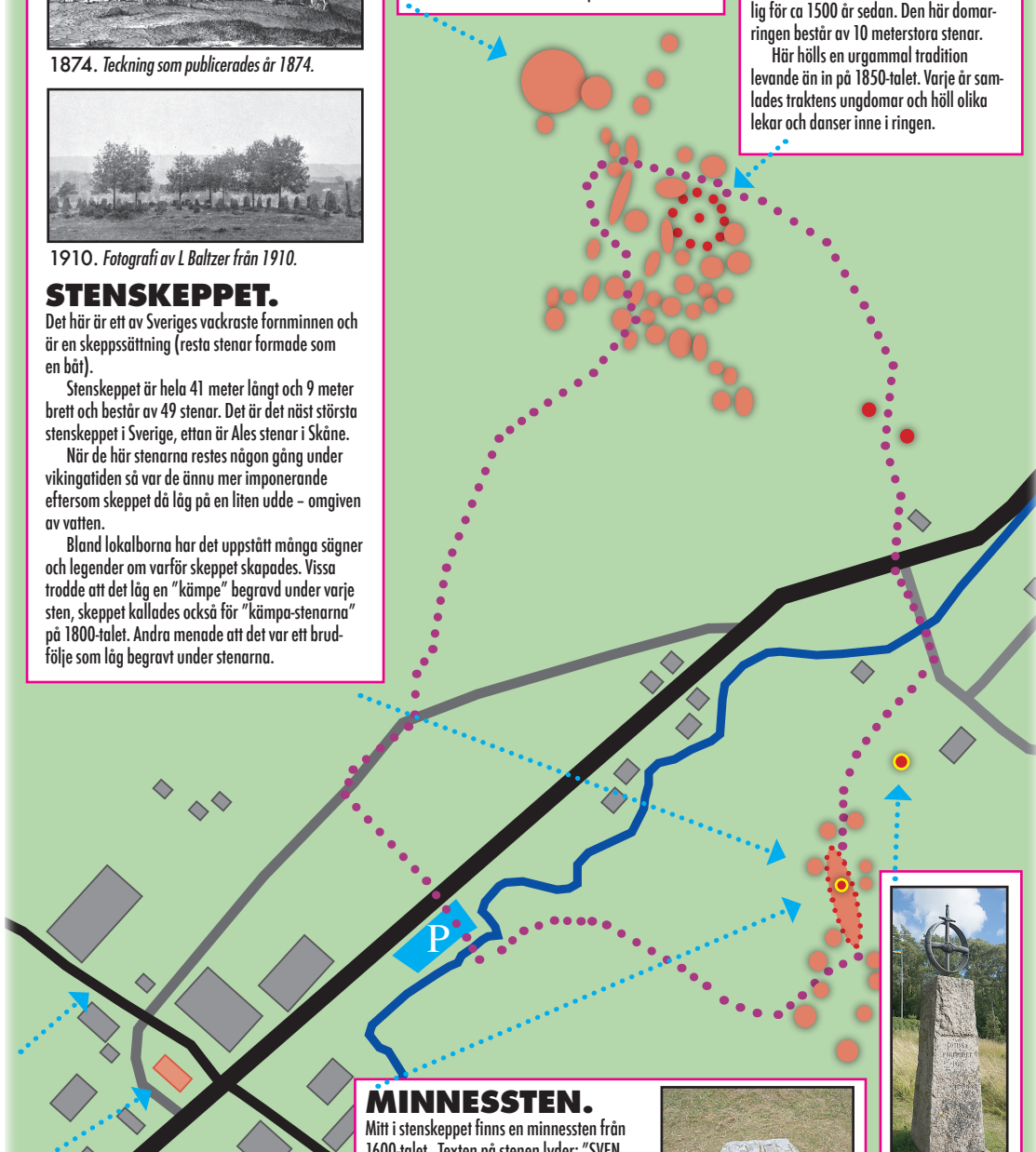

DOMARRING.

Det här är en jättelika domarring, med 36 meter i diameter är det den största i Bohuslän och en av de största i landet.

Det här är en typ av grav som var vanlig för ca 1500 år sedan. Den här domarringen består av 10 meterstora stenar.

Här hölls en urgammal tradition levande än i på 1850-talet. Varje år samlades traktens ungdomar och höll olika lekar och danser inne i ringen.

KAFÉ. I en historisk byggnad ligger en liten hembygdsgård som har öppet sommartid. Här finns små utställningar och kaffeservering.

MINNESSTEN.

Mitt i stenskeppet finns en minnessten från 1600-talet. Texten på stenen lyder: "SVEN RANCK ANNA BERGEGREN AC 1668".

Sven Andersson Ranck var Blomsholms ägare men var framför allt en svensk krigare. Han var bland annat överstelöjtnant för ett dragonregemente och kommandant på Bohus fästning. Han föddes 18 april 1616 i Rankhyttan och avled på Halmstads slott den 1 december 1684.

Anna Bergengren var gift med Sven Ranck och var född i Falun den 11 augusti 1638. Hon dog den 10 april 1716 och ligger begravd bredvid sin man i Halmstads kyrka.

1910.

Den här minnesstenen restes av Götiska förbundet vid en stor ceremoni här år 1910. Ett av talen publicerades också i en bok.

